

4. Козьмик А.А. Деякі аспекти формування та функціонування суспільно – політичної термінології англійської мови – Вісник Запорізького державного університету, 2002. – С. 1–4.

Навагіна А.М.

студент,

Науковий керівник: Гаращенко Л.Б.

кандидат філологічних наук, доцент,

Полтавський національний технічний університет

імені Юрія Кондратюка

АВТОМАТИЗАЦІЯ ДОКУМЕНТАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ АРХІВНИХ УСТАНОВ

Актуальність удосконалення традиційної системи документаційного забезпечення управління зумовлена необхідністю підвищення рівня ефективності управлінської діяльності, прискорення руху документів в організації, зменшення трудомісткості їхнього оброблення. Відповідно до цього розробляються й упроваджуються в практику документаційного забезпечення комплексні автоматизовані системи, покликані розв'язати зазначені завдання завдяки утворенню єдиного інформаційного простору організації, що надає її працівникам можливість ефективною спільною роботи з документами на будь-якому робочому місці й у будь-який час.

Автоматизована система документаційного забезпечення управління (АСДО) покликана підвищити рівень ефективності управлінської діяльності організацій шляхом автоматизації всього комплексу робіт з документами. Вона створює єдиний інформаційний простір, що дозволяє управлінському персоналу організувати колективну роботу над усіма діловими паперами та забезпечувати їхнє архівне зберігання.

Мета статті – розглянути основні напрями інформатизації й автоматизації діяльності архівних установ, визначити категорії баз даних, які забезпечують ефективність процесів інформатизації архівної справи, схарактеризувати сучасні інформаційні системи.

На сьогодні під об'єктами інформатизації розуміють функції та напрями роботи архіву, що еволюціонують у результаті впровадження сучасних інформаційних технологій. До об'єктів автоматизації роботи державного архіву належать, насамперед, такі:

1) комплектування архіву й експертиза цінності документів; створення та ведення інформаційно-пошукових архівних довідників за всіма документами з метою прискорення процесів пошуку інформації (номенклатури справ, описів, каталогів, покажчиків тощо);

2) комплектування, збереження і пошук документів на машинозчитуваних носіях, що функціонують в установі (для відомчого архіву) або в установах – джерелах комплектування (для державного архіву);

3) облік документів архіву та контроль за забезпеченням збереженості документів;

4) створення страхового фонду й фонду користування документами; інформаційно-довідкова робота, контроль за виконанням запитів, що надходять до архіву від структурних підрозділів установи (для відомчого архіву), інших установ, дослідників і громадян;

5) контроль за діловодством та участь у впровадженні автоматизованої системи діловодства (для відомчого архіву);

б) контроль за впровадженням автоматизованих систем діловодства й електронного документообігу в установах – джерелах комплектування (для державного архіву) [2, с. 251].

Метою інформатизації роботи архіву є позбавлення праці архівіста від рутинних операцій; підвищення точності та оперативності обліку документів; одержання зведених статистичних даних і здійснення статистичного аналізу документообігу установи, руху документів у відомчому архіві; підвищення виконавської дисципліни, швидкості й точності пошуку документної інформації під час виконання запитів; забезпечення схоронності документів [2, с. 248].

Найчастіше для забезпечення ефективності процесу автоматизації та інформатизації в архівній справі застосовується технологія баз даних (БД). Усі бази даних, створювані в архіві, умовно поділяються на облікові й інформаційно-пошукові. Ці дві категорії баз даних розрізняються структурою, методикою створення, застосуванням програмним забезпеченням [3, с. 101].

Облікові бази даних створюються для оброблення статистичних масивів – обліку документів і справ в архіві, обліку використання, контролю за забезпеченням збереження. Вони призначені для визначення кількості документів в одиницях обліку (одиницях зберігання) й забезпечення збереження документів під час видавання їх у тимчасове користування в структурні підрозділи. Такі БД можуть бути створені за функціональним або інтеграційним (багатофункціональним) принципом. За функціональним принципом створюються бази даних для обліку документів і справ, контролю за наявністю та станом справ, обліку використання, обліку джерел комплектування

Інформаційно-пошукові бази даних в архіві – це системи, що забезпечують пошук і відбір необхідних даних на основі інформаційно-пошукової мови й відповідних правил пошуку. Головним завданням таких БД є пошук інформації, релевантної інформаційним потребам користувача.

Окрім створення облікових і пошукових баз даних, для забезпечення ефективності процесів інформатизації архівної справи доцільним є використання спеціальних автоматизованих систем (наприклад, «УФД/Архів», «АРХІВНА СПРАВА», формат MARC тощо) [4, с. 223].

До функціональних можливостей автоматизованих систем належать такі:

– надійне зберігання значних обсягів інформації й документів різного типу з різних носіїв і в різних форматах, конвертація даних з інших систем;

– доступ до всіх інформаційних ресурсів системи через єдиний інтерфейс користувача; просте й гнучке управління інформаційними активами, можливість створювати бази даних (електронні довідники, тематичні каталоги тощо) з розвинутим пошуковим апаратом, багаторівнева система обмеження доступу користувачів до інформації;

– можливість формувати сфери інформаційних послуг для внутрішніх і зовнішніх користувачів архівного фонду (створення тематичних підбірок документів, пошук документів на замовлення, передача документів засобами електронної пошти, інтеграція в Інтернет тощо);

– високий рівень убезпечення важливої інформації для авторизованих користувачів;

– можливість використання інтегрованої технологічної платформи щодо створення електронного архіву з метою подальшого впровадження інших додатків автоматизації документообігу.

Автоматизована інформаційна система «УФД/Архів», призначена для комплексної автоматизації діяльності архіву, успішно функціонує в двох архівах державного рівня. Основними функціями цієї вітчизняної системи є реєстрація документів відповідно до правил ведення архівів; відбір документів за різними ознаками, перегляд описів й, у разі наявності, електронних копій; складання та друк різноманітних звітів за допомогою застосування відповідних шаблонів [5].

Програмний продукт «АРХІВНА СПРАВА» також займає панівне місце на ринку технологій, призначених для створення електронних архівів, і повною мірою реалізує функції архіву організації, забезпечує оперативний доступ та ефективну роботу з архівними документами. Дана програма повністю відповідає вимогам стандартів формування і ведення документації, діловодства й архівної справи. Зручний інтерфейс програми сприяє легкій та інтуїтивно зрозумілій роботі з архівом електронних документів. Web-доступ до матеріалів архіву забезпечує можливість роботи з документами в будь-якому місці. Функціями системи «АРХІВНА СПРАВА» є оперативне зберігання справ, складання номенклатури справ, підготовка документів для передавання на архівне зберігання [6].

На особливу увагу заслуговує визнаний в Європі формат **Machine-readable cataloguing** (MARC), що стрімко розвивається й удосконалюється. Це перший бібліотечний та архівний формат машинозчитуваного каталогізаційного запису. Розрізняють два основних напрями в розвитку формату, що конкурують між собою: 1) MARC21, підтримуваний бібліотекою конгресу США (використовується здебільшого в США та Великій Британії); 2) UNIMARC, який підтримується міжнародною організацією IFLA (використовується переважно в Європі й Азії) [1].

На сьогодні існує ціла низка різновидів форматів MARC, метою створення яких стало забезпечення гнучкості рішення каталогізаційних та інших бібліотечних завдань, а також забезпечення придатності для національного бібліографічного опису будь-яких видів документів і використання структури запису в автоматизованих системах.

Отже, процес автоматизації документаційного забезпечення управління будь-якої архівної установи передбачає використання якісних програмних продуктів, більшість з яких мають схожі завдання, функції та мету, однак відрізняються рівнем наповнення, якістю, способами представлення й механізмами реалізації функціонального навантаження.

Список використаних джерел:

1. Machine-Readable Cataloging [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/MARC>. – Назва з екрана.
2. Алексеева Є. В. Архівознавство : підручник для поч. проф. освіти : навч. посіб. для серед. проф. освіти / Є. В. Алексеева, Л. П. Афанасьєва, О. М. Бурова; під ред. В. П. Козлова. – 3-е вид., доп. – М. : Видавничий центр «Академія», 2005. – 272 с.
3. Гайна Г. А. Основи проектування баз даних : навч. посіб. / Г. А. Гайна. – К. : КНУБА, 2005. – 204 с.
4. Основні правила роботи державних архівів України / Державний комітет архівів України, Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства. – К., 2004. – 334 с.
5. Український Фондовий Дім [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.usn.com.ua>. – Назва з екрана.
6. Центр обробки документів і науково-технічної інформації [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://codnti.com/sys_el_ukr.html. – Назва з екрана.

Писаренко Р.С.

студент,

Науковий керівник: Мізіна О.І.

кандидат філологічних наук, доцент,

*Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ ПАТ «ПОЛТАВСЬКИЙ АВТОАГРЕГАТНИЙ ЗАВОД»

У ХХІ столітті прийняття важливих керівних рішень не може здійснюватися без належної організації управління інформаційними ресурсами на підприємствах різних форм власності та господарювання. Здійснення подібних рішень нерозривно пов'язано з процесами перероблення інформації. Упровадження сучасних технологій дозволяє досягти швидких та об'єктивних результатів та відкриває нові перспективи, що надалі вплинуть на діяльність усього підприємства загалом.

У сучасній науці питання організації управління інформаційними ресурсами з використанням сучасних технологій стає досить актуальним, про що свідчить доволі значна кількість публікацій як зарубіжних, так і вітчизняних дослідників, серед яких можна виділити роботи Л. Варламової, В. Кудряєва,